
Bruk av CRP på legevakt

DOKTORAVHANDLINGER

INGRID KEILEGAVLEN REBNORD

ingrid.rebnord@gmail.com

C-reaktivt protein (CRP) brukes i utstrakt grad på legevakt i vurderingen av barn med luftveisinfeksjoner, men screening reduserer ikke antibiotikaforskrivningen.

Foto: Arngeir Berge

CRP-hurtigtesten benyttes i økende grad på legevakt. Testen er en enkel blodprøve av kapillærblod og brukes for å differensiere mellom alvorlige behandlingstrengende infeksjoner og selvbegrensende infeksjoner. I primærhelsetjenesten er prevalensen av alvorlige infeksjoner lav og den diagnostiske verdien i liten grad undersøkt.

I mitt doktorarbeid undersøkte vi omfanget av CRP-testing på legevakt. I en randomisert, kontrollert studie undersøkte vi deretter effekten av å teste alle barn med luftveisinfeksjon med CRP-måling før konsultasjonen mot effekten i en gruppe der CRP-måling gjøres på indikasjon.

CRP-måling ble gjort ved 31 % av alle legevaktkonsultasjoner. Hos små barn med luftveisinfeksjon ble testen brukt i 55 % av tilfellene. Det er store forskjeller i bruk av testen, forskjeller som ikke kan forklares med ulike diagnoser. CRP-testing før konsultasjonen medførte en ikke-signifikant økt forskrivning av antibiotika, fra 22 % i kontrollgruppen til 26 % i intervensjonsgruppen. Følgende prediktorer for forskrivning ble identifisert: CRP-verdi over 20 mg/l, funn ved otoskopi og bruk av paracetamol siste døgn.

Anstrengt respirasjon var signifikant assosiert med innleggelse i sykehus. Foreldrenes formening om tilstanden var assosiert med både forskrivning og innleggelse i sykehus.

Avhandlingen avdekker at CRP-måling blir brukt i utstrakt grad og at ikke-medisinske forhold også påvirker bruken. Ukritisk CRP-testing uten klinisk indikasjon medfører økt risiko for unødig bruk av antibiotika. CRP-måling bør kun brukes som supplement til klinisk undersøkelse når det er usikkerhet knyttet til valg av behandling.

Publisert: 30. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0766

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. juni 2026.